

Preliminära ramar för utgiftsområdena 8, 10, 11 och 12 samt ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 19 april 2001 beslutat att bereda övriga utskott tillfälle att yttra sig över 2001 års ekonomiska vårproposition (2000/01:100), i vad avser den ekonomiska politiken och utgiftstaket m.m. (yrkandena 1–5) jämte de motioner som kan komma att väckas, allt i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Vårpropositionen är resultatet av ett samarbete mellan Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

De delar av vårpropositionen som utskottet yttrar sig över är regeringens förslag till preliminär fördelning av statsbudgetens utgifter på utgiftsområdena 8, 10, 11 och 12. Ytrandet omfattar också beräkningen av utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten samt motionsyrkanden rörande socialavgifter. I detta sammanhang kan nämnas att utskottet har tagit del av Årsredovisning för staten 2000 (skr. 2000/01:101).

Utskottet yttrar sig över följande motioner till den del de rör utskottets beredningsområde:

- Fi17 yrkandena 5, 13 och 15 av Bo Lundgren m.fl. (m),
- Fi18 yrkandena 5 och 7 av Alf Svensson m.fl. (kd),
- Fi19 yrkandena 4, 5 och 13 av Agne Hansson m.fl. (c),
- Fi20 yrkandena 4, 6, 11, 12, 20 och 23 av Lars Leijonborg m.fl. (fp),
- Fi33 av Bo Lundgren m.fl. (m).

Inledning

I propositionen redovisas förslag om ett statligt utgiftstak inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för 2002 på 814 miljarder kronor, för 2003 på 844 miljarder kronor och för 2004 på 877 miljarder kronor.

Regeringen begär att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden åren 2002–2004 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

Propositionen

Utgiftsområdet omfattar politikområdena Migrationspolitik, Integrationspolitik, Storstadspolitik och Minoritetspolitik. För 2001 uppgår de totala anslagen enligt statsbudgeten för utgiftsområdet till 4,9 miljarder kronor, varav 2,0 miljarder kronor till migrationspolitiken och 2,4 miljarder kronor till integrationspolitiken.

Regeringen föreslår en preliminär beräkning av ramen för utgiftsområdet för 2002 till 4 827 miljoner kronor, för 2003 till 4 850 miljoner kronor och för 2004 till 4 330 miljoner kronor.

Beräknade resurser för utgiftsområdet ökar med 144 miljoner kronor för 2002 och med 133 miljoner kronor för 2003 jämfört med de beräknade ramarna i budgetpropositionen för 2001. Förändringen förklaras huvudsakligen av att regeringen har beräknat tillskott på 40 miljoner kronor 2002 och 50 miljoner kronor 2003 för asylsökande barns tillgång till förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och utbildning på i huvudsak samma villkor som gäller för barn som är bosatta i landet. Vidare beräknar regeringen en ökning av utgiftsområdesramen för 2002 med 32 miljoner kronor för Europeiska flyktingfonden. Fondens medel skall användas för projekt i syfte att underlätta för EU-länderna att ta emot asylsökande och flyktingar. Anslagsbeloppet motsvarar EU:s finansiering av projekten.

Enligt regeringen är det viktigt att stödja grupper och organisationer som har en tydlig målsättning att värna det demokratiska samhället mot rasism, främlingsfientlighet, homofobi och diskriminering. Från och med 2002 beräknas 10 miljoner kronor för att förstärka det antirasistiska arbetet. Vidare anför regeringen att en försöksverksamhet bör inledas med lokala och regionala diskrimineringsombud. För detta ändamål tillförs 4 miljoner kronor fr.o.m. 2002.

År 2003 beräknar regeringen minska ramen för utgiftsområdet med 20 miljoner kronor och ytterligare med 310 miljoner kronor 2004 i syfte att finansiera förslag som innebär att ett äldre försörjningsstöd inrättas för personer över 65 år som inte uppfyller bosättningskravet i pensionssystemet.

Vidare anför att riksdagen har tillkännagivit att regeringen i samband med den ekonomiska vårpropositionen 2001 bör redovisa ett sätt att möjliggöra flexiblare utnyttjande av anslagen på migrationsområdet och då i första hand anslagen 12:1 Migrationsverket och 12:2 Mottagande av asylsökande (bet. 2000/01:SfU2). Regeringen konstaterar att nuvarande anslagssystem är konstruerat så att flexibilitet finns inbyggd i systemet dels genom möjligheten till anslagsskredit respektive anslagssparande, dels genom omprioritering i till-

läggsbudget. Vidare anser regeringen att det är en viktig princip att förvaltningsanslag och sakanslag skall hållas åtskilda. Anslagsstrukturen inom migrationsområdet är konstruerad så att myndigheternas förvaltningsutgifter och övriga utgifter hålls isär. Därför anser regeringen att det nu inte finns behov av att lägga fram förslag till särskilda åtgärder med anledning av socialförsäkringsutskottets initiativ.

Motionerna

Moderaterna

I stället för att anslå budgetmedel till vissa utsatta bostadsområden i storstäderna vill Moderaterna pröva andra vägar som innebär en mindre belastning på statsbudgeten. Enligt motionärerna skulle en avreglering av den svenska arbets- och bostadsmarknaden öka den sociala och geografiska rörligheten i det svenska samhället och därmed få positiva effekter för integrationsarbetet. Vidare anføres att väntetiderna för de asylsökande är alltför långa, vilket motiverar att Migrationsverkets resurser bör öka med 50 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Även Utlänningsnämndens budget bör förstärkas, medan Integrationsverket föreslås få minskat anslag.

Moderaterna föreslår i motion Fi17 yrkande 5 att ramen minskas i förhållande till regeringens förslag med 130 miljoner kronor för 2002, 244 miljoner kronor för 2003 och med 14 miljoner kronor för 2004.

Kristdemokraterna

Kristdemokraterna har tidigare ställt sig bakom att statsbidrag lämnats till vissa kommuner i framför allt storstadsregionerna för att stimulera till insatser i utsatta bostadsområden. Motionärerna avvisar emellertid en förlängning av projektet, vilket motsvarar ett anslag om 230 miljoner kronor 2003. Kristdemokraterna anser vidare att Integrationsverket bör läggas ned från den 1 juni 2002. Vissa uppgifter bör övertas av Migrationsverket, Ombudsmannen mot etnisk diskriminering och Riksförsäkringsverket.

Kristdemokraterna föreslår i motion Fi18 yrkande 7 att ramen minskas i förhållande till regeringens förslag med 43 miljoner kronor för 2002, 297 miljoner kronor för 2003 och med 69 miljoner kronor för 2004.

Centerpartiet

Centerpartiet anser att Sverige skall ha en öppen och generös flyktingpolitik samtidigt som asylproceduren måste förbättras och rättssäkerheten öka. Fortfarande är väntetiderna alltför långa och flyktingmottagandet bör därför moderniseras och effektiviseras. Enligt Centerpartiet är det uppenbart att det finns möjligheter att göra besparingar när det gäller Migrationsverkets administration. Effektiviseringar tillsammans med ökade möjligheter för flyktingar att delta i arbetslivet kan ge besparingar på 100 miljoner kronor. Utlänningsnämnden bör enligt Centerpartiet avvecklas och asylärendena överföras till förvaltningsdomstolarna.

Centerpartiet föreslår i motion Fi19 yrkande 4 att ramen minskas i förhållande till regeringens förslag med 450 miljoner kronor för 2002, 565 miljoner kronor för 2003 och med 335 miljoner kronor för 2004.

Folkpartiet

I Folkpartiets motion Fi20 yrkande 20 begärs ett tillkännagivande om behovet av ökad integration av invandrare. De nuvarande förhållandena, som lett till att invandrare inte kommit in på arbetsmarknaden, kritiserar. Enligt motionärerna krävs en radikal politik för att främja arbete och företagande.

Folkpartiet anser att ökade resurser bör läggas på ett bättre flyktingmottagande. Om satsningar görs för att förbättra omhändertagande och handläggning kan kostnaderna för asylpolitiken minska jämfört med regeringens beräkning.

Folkpartiet föreslår i motion Fi20 yrkande 4 att ramen minskas i förhållande till regeringens förslag med 490 miljoner kronor för 2002, 966 miljoner kronor för 2003 och med 1 183 miljoner kronor för 2004.

Utskottet

Förslag till preliminär ram för åren 2002, 2003 och 2004, miljoner kronor

År	Regeringen	m	v	kd	c	fp	mp
2002	4 827	- 130	—	- 43	- 450	- 490	—
2003	4 850	- 244	—	- 297	- 565	- 966	—
2004	4 330	- 14	—	- 69	- 335	- 1 183	—

Utskottet noterar att regeringen har beräknat vissa ökade resurser för utgiftsområdet för att täcka kostnader för asylsökande barns tillgång till förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och utbildning på i stort sett samma villkor som gäller för barn bosatta i landet.

I sammanhanget kan erinras om att utskottet vid behandling av budgetpropositionen för 2001, utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar, anförde att Migrationsverkets organiserade verksamhet för asylsökande barn skall hålla samma standard som den allmänna förskolan (bet. 2000/01:SfU2). Nyligen har regeringen lagt fram en proposition om asylsökande barns skolgång m.m. (prop. 2000/01:115), där bl.a. dessa frågor tas upp. Utskottet konstaterar att regeringen avser att ge Migrationsverket i uppdrag att i samverkan med Skolverket redovisa hur kvaliteten i Migrationsverkets familjebaserade barnverksamhet kan förbättras, i vilken omfattning asylsökande barn tas emot i kommunens förskola och vilka insatser som görs för dessa barn.

Utskottet anser liksom tidigare att storstadspolitiken är en viktig del i arbetet med att bryta segregationen och förbättra storstadsregionernas förutsättningar. Därför ser utskottet positivt på att utvecklingsarbetet i storstadsregionerna förlängs. Liksom föregående år (yttr. 1999/2000:SfU7y) förutsätter

utskottet att regeringen i budgetpropositionen för 2003 preciserar grunderna för arbetet och medelsfördelningen för den planerade förlängningen av storstadssatsningen. I detta sammanhang kan nämnas att utskottet har tagit del av regeringens skrivelse (skr. 2000/01:102) om utvecklingen i den kommunala sektorn. Bland annat redovisas mål och måluppfyllelse inom integrationspolitikens och storstadspolitikens områden.

En stor del av utgifterna inom området avser handläggningen av asylärenden och mottagande av asylsökande. Antalet asylsökande är naturligtvis av avgörande betydelse för kostnadernas utveckling. Prognosen för antalet asylsökande är alltid mycket osäker, och olika händelser kan kraftigt påverka antalet ansökningar. De långa handläggningstiderna är dessutom kostsamma i asylärenden bl.a. på grund av att de sökande under tiden vistas i Migrationsverkets mottagningssystem. Vid behandlingen av budgeten för 2001 ansåg utskottet (bet. 2000/01:SfU2) att den ansvariga myndigheten måste kunna utnyttja de samlade resurserna på bästa möjliga sätt i en verksamhet som kan fluktuera snabbt och där det är av stor vikt med tidiga insatser. Regeringen anser emellertid att det inte nu föreligger behov av några särskilda åtgärder. Eftersom ett flexibla utnyttjande av medlen för detta område ryms inom den föreslagna utgiftsramen konstaterar utskottet att de närmare villkoren för anslagen 12:1 och 12:2 blir aktuella först i samband med budgeten för 2002. Utskottet vill redan nu understryka att prioriteringar inom andra områden också kan få betydelse för detta utgiftsområde. Av betydelse för budgeten kan också bli den granskning av handläggningstider, anslagsstruktur och budgetarbete inom migrationspolitiken som för närvarande genomförs av Riksdagens revisorer.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till preliminära ramar för budgetåren 2002, 2003 och 2004 och avstyrker motionerna Fi17, Fi18, Fi19 och Fi20 i aktuella delar.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Propositionen

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Ersättning vid arbetsoförmåga.

Regeringen beräknar ökade resurser för utgiftsområdet med ca 6 209 miljoner kronor för 2002 och 10 853 miljoner kronor för 2003 i jämförelse med de beräknade ramarna i budgetpropositionen för 2001. För 2001 visar prognosen att utgifterna inom utgiftsområdet ökar med 4 794 miljoner kronor, varav merparten av ökningen härrör från anslaget för sjukpenning och rehabilitering m.m. Ökningarna beror huvudsakligen på att antagandena om antalet sjukskrivna och antalet förtidspensionärer har höjts. Prognosen för antalet nettodagar med sjukpenning har ökat med ca 13 % för innevarande år jämfört med bedömningen som gjordes i budgetpropositionen för 2001. För 2003 förklaras

knappt 3 miljarder kronor av ökningen sedan budgetpropositionen för 2001 av att det särskilda grundavdraget för folkpensionärer (SGA) slopas.

Regeringen föreslår en preliminär beräkning av ramen för utgiftsområdet för 2002 till 110 711 miljoner kronor, för 2003 till 117 738 miljoner kronor samt för 2004 till 120 821 miljoner kronor.

Av propositionen framgår att regeringen avser att föreslå riksdagen att arbetsskadeförsäkringen reformeras, vilket beräknas medföra utgiftsökningar med högst 500 miljoner kronor 2002 och en varaktig årlig utgiftsökning på högst 1 000 miljoner kronor fr.o.m. 2003. Regeringen har också för avsikt att föreslå att 100 miljoner kronor tillförs utgiftsområdet för försöksverksamhet för att motverka långtidssjukskrivningar.

Av propositionen framgår vidare att allt fler förvärvsarbetande har inkomster över inkomsttak i sjukförsäkringssystemet. Då det är angeläget att bevara och utveckla den generella välfärden avser regeringen att se över ersättningsnivåerna i socialförsäkringssystemen och återkomma till frågan i budgetpropositionen för 2002.

Regeringen överlämnade den 22 mars 2001 proposition 2000/01:96 Sjukersättning och aktivitetsersättning i stället för förtidspension till riksdagen. I propositionen redovisar regeringen förslag till ett reformerat förtidspensionssystem, vilket till stor del är en konsekvens av att ett nytt ålderspensionssystem har införts. Det är i huvudsak fråga om nya beräkningsregler. Ändringarna avses träda i kraft den 1 januari 2003.

Ett viktigt inslag i reformeringen av förtidspensionssystemet är att det särskilda grundavdraget (SGA) avskaffas. För att försäkringens nettoersättningar skall vara oförändrade måste bruttobeloppen höjas. Bruttoutgifterna för anslaget Förtidspensioner har således ökats med ca 2,9 miljarder kronor fr.o.m. 2003. Härigenom ökar det kommunala skatteunderlaget. Kommunsektorns ökade skatteinkomster innebär att det generella statsbidraget till kommuner och landsting inom utgiftsområde 25 reduceras med ca 2,8 miljarder kronor fr.o.m. 2003. Beloppet kan komma att revideras då den slutliga justeringen sker i budgetpropositionen för 2003.

Motionerna

Moderaterna

Moderaterna anser att Sverige behöver en socialförsäkringsreform i pensionsreformens fotspår. Målsättningen bör vara ett robust och oberoende socialförsäkringssystem där förmåner och avgifter relaterar till varandra och inte påverkas av finansieringen av de offentliga finanserna.

Som ett första steg i reformarbetet måste enligt Moderaterna sjukskrivningarna handhas på ett medicinskt genomtänkt sätt och behovet härav måste bestämmas av medicinska överväganden och inte, som nu ofta är fallet, av patientens önskemål. En fördjupad samverkan mellan försäkringskassan, företagsläkaren och arbetsledningen kan vidare bidra till att minska användningen av sjukskrivningar. En genomtänkt användning av sjukskrivningen ger

även positiva effekter för de långtidssjuka eftersom deras rehabilitering då kan prioriteras. Moderaterna vill vidare tillföra resurser till försäkringskassorna för att höja kvaliteten på verksamheten och komma till rätta med de köproblemmen som föreligger. Försäkringskassorna bör vidare ges större självständighet samt ett tydligt ekonomiskt och finansiellt ansvar för rehabiliteringsverksamheten. Moderaterna föreslår vidare att kompensationen i sjukförsäkringen skall vara 75 % av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI). Vidare skall ytterligare en karenssdag införas i sjukförsäkringen.

Kostnader till följd av trafikolyckor skall enligt Moderaterna bekostas via den obligatoriska trafikförsäkringen. Vidare påverkas utgifterna av Moderaternas förslag om att arbetsskadeförsäkringen skall lyftas ut ur den offentliga försäkringen.

Moderaterna föreslår i motion Fi17 yrkande 5 att ramen minskas i förhållande till regeringens förslag med 13 268 miljoner kronor för 2002, med 19 639 miljoner kronor för 2003 samt med 24 570 miljoner kronor för 2004.

I motion Fi17 yrkande 13 begär Moderaterna ett tillkännagivande om en socialförsäkringsreform.

Kristdemokraterna

Kristdemokraterna vill att den rehabiliteringsförsäkring som föreslås i betänkandet SOU 2000:78 i alla väsentliga huvuddrag genomförs från den 1 juli 2002. Även om totalkostnaden ökar det första året leder reformen till en nettovinst i form av minskade utgifter för sjukpenning och förtidspension.

Vidare föreslår Kristdemokraterna att SGI skall beräknas på snittinkomsten under de senaste två åren samt att skattepliktiga förmåner och semesterersättning skall vara SGI-grundande. Sjukförsäkringen skall innehålla två karensdagar med ett högriskskydd på tio dagar per år.

Kristdemokraterna föreslår också en ny modell där samtliga personskadekostnader i samband med trafikolycksfall förs över till trafikförsäkringen. Ett sådant alternativ innebär minskade utgifter med ca 4 miljarder kronor.

Kristdemokraterna föreslår i motion Fi18 yrkande 7 att ramen minskas i förhållande till regeringens förslag med 5 990 miljoner kronor för 2002, med 7 285 miljoner kronor för 2003 samt med 9 475 miljoner kronor för 2004.

Centerpartiet

Centerpartiet vill ha en övergång från passivt stöd till aktiva åtgärder. Därför föreslås att 3,3 miljarder kronor överförs från sjukpenningen till rehabiliteringsersättning och rehabiliteringsstöd. I detta sammanhang bör den finansiella samordningen påskyndas och utökas samt ske med utgångspunkt från de lokala förutsättningarna så att de olika organisationernas specifika erfarenheter tas till vara. Centerpartiet föreslår en växling av sjukpenning till rehabiliteringsstöd senast efter fyra månaders sjukskrivning. Förslaget medför enligt Rehabiliteringsutredningen sänkta kostnader för sjukpenningen med 2,5 miljarder kronor för 2002. Centerpartiet föreslår vidare att SGI skall beräknas på historisk inkomst, varmed utgifterna minskar med 1 670 miljoner kronor

2002. En besparing inom Riksförsäkringsverkets administration minskar utgifterna med 70 miljoner kronor per år.

Vidare föreslår Centerpartiet att sjuklöneperioden för arbetsgivare inom den offentliga sektorn förlängs till två månader. Härigenom måste arbetsgivarna ta ett större ansvar för arbetsmiljön och för att sjuktalen minskar. Förslaget medför sänkta kostnader för sjukpenningen med drygt 3,6 miljarder kronor. En sänkning av arbetsgivaravgiften görs för att kompensera den ökade kostnaden.

Centerpartiet föreslår i motion Fi19 yrkande 4 att ramen minskas i förhållande till regeringens förslag med 5 740 miljoner kronor för 2002, med 8 070 miljoner kronor för 2003 samt med 9 900 miljoner kronor för 2004.

Folkpartiet

Folkpartiet förordar en stor socialförsäkringsreform. Dagens socialförsäkring (utom föräldraförsäkringen) bör utformas som tre från statsbudgeten fristående försäkringar: en allmän pensionsförsäkring, en allmän sjukförsäkring (inklusive förtidspensionen) och en allmän arbetslöshetsförsäkring. Enligt Folkpartiet bör högsta nivån vid beräkning av SGI höjas till tio basbelopp. Folkpartiet föreslår ett stort antal åtgärder för att bekämpa den ökade långtidsfrånvaron, bl.a. kraftigt ökade resurser till rehabilitering, samverkan mellan aktörerna genom FINSAM, förstärkt företagshälsovård, samt rehabiliteringsgaranti innebärande att den sjukskrivne senast fyra veckor efter sjukskrivningen skall få en rehabiliteringsutredning genom försäkringskassans försorg.

Vidare föreslås att sjukförsäkringens kostnader för trafikolycksfall förs över till trafikförsäkringen.

Folkpartiet föreslår i motion Fi20 yrkande 4 att ramen minskas i förhållande till regeringens förslag med 3 910 miljoner kronor för 2002, med 8 095 miljoner kronor för 2003 samt med 11 640 miljoner kronor för 2004.

I motion Fi20 yrkande 11 begär Folkpartiet att riksdagen godkänner vad som anförts om en socialförsäkringsreform. Vidare framhåller Folkpartiet i motion Fi20 yrkande 12 (delvis) att basbeloppssystemet visserligen kompenserar för inflation men inte för reallöneökningar, varför en höjning av taket i bl.a. sjukförsäkringen till tio basbelopp bör genomföras. I motionen begärs ett tillkännagivande härom och framförs att höjningen av taket bör genomföras från 2002.

Utskottet

Förslag till preliminär ram för åren 2002, 2003 och 2004, miljoner kronor

År	Regeringen	m	v	kd	c	Fp	mp
2002	110 711	- 13 268	–	- 5 990	- 5 740	- 3 910	–
2003	117 738	- 19 639	–	- 7 285	- 8 070	- 8 095	–
2004	120 821	- 24 570	–	- 9 475	- 9 900	- 11 640	–

Enligt propositionen visar aktuell beräkning för utgiftsområdet för 2001 att utgifterna kan förväntas uppgå till 106,7 miljarder kronor, vilket är ca 4,8 miljarder kronor högre än vad som anvisades på statsbudgeten. Prognosen för utvecklingen under 2001 innebär en fortsatt ökning av sjukfrånvaron och en ökning av antalet förtidspensionerade.

Utskottet noterar att vad gäller utgifterna för 2001 föreslår regeringen att anslaget 19:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. ökas med 3 miljarder kronor. Enligt tilläggsbudgeten är de prognoser som ligger till grund för bedömningen för 2001 osäkra varför de kan behöva justeras ytterligare. Regeringen avser att noga följa utvecklingen för att bedöma huruvida den föreslagna ökningen är tillräcklig. Kostnaderna för sjukförsäkringen har ökat under flera år och utskottet har tidigare redovisat sin syn på denna utveckling. Vid behandlingen av budgeten för 2001 noterade utskottet i betänkande 2000/01:SfU1 att kostnaderna för sjukpenningen, exklusive ålderspensionsavgiften, ökade med 30 % 1999 jämfört med 1998. Utgifterna hade fortsatt att stiga under 2000, dock i avtagande takt. Vidare noterades att antalet sjukskrivna hade ökat kraftigt under de senaste åren. Utskottet delade regeringens bedömning att orsakssambanden är mycket komplexa och att det finns flera förklaringar till det rådande förhållandet med ökande sjukfrånvaro. Utskottet ansåg att det måste utformas en strategi för att komma till rätta med utvecklingen av den arbetsbetingade ohälsan och för att åstadkomma en förnyelse av arbetsmiljöarbetet som ökar människors möjligheter att delta i arbetslivet. Detta bör ske genom förebyggande åtgärder, förbättrad arbetsmiljö, bättre rehabilitering och effektivare försäkringssystem. Beredningen av dessa frågor inom Regeringskansliet borde avvaktas och utskottet utgick från att regeringen återkommer till riksdagen med ett samlat förslag så snart som möjligt.

Utskottet kan nu åter konstatera att regeringen har inlett en omfattande översyn av orsakerna till den ökade ohälsan i arbetslivet. Arbetet avses resultera i en handlingsplan för ökad hälsa i arbetslivet. Planen är under utarbetande av en särskild utredare. Enligt uppgift avses en delredovisning av arbetet att ske den 1 juni 2001 medan arbetet avses att slutredovisas den 15 december 2001. Med hänsyn härtill har utskottet inte anledning att ifrågasätta regeringens bedömning av utgifternas storlek.

Utskottet välkomnar regeringens satsning under utgiftsområdet för att reformera arbetsskadeförsäkringen och för att bedriva försöksverksamhet för att motverka långtidssjukskrivningar.

Utskottet har tidigare uttalat (bet. 2000/01:SfU1 s. 31) att det är viktigt att utformningen av intjänandetaket, även i de delar av socialförsäkringssystemet som inte rör det reformerade ålderspensionssystemet, inte leder till att allt fler försäkrade genom en normal löneutveckling delvis hamnar utanför försäkringsskyddet. Utskottet uttalade i detta sammanhang även att en höjning av taket i socialförsäkringssystemen bör ske så snart utrymme finns.

Utskottet ser mot denna bakgrund mycket positivt på att regeringen nu av samma skäl avser att se över ersättningsnivåerna i sjukförsäkringen.

När det gäller socialförsäkringsadministrationen kan nämnas att utskottet noga följer försäkringskassornas handläggning och arbetssituation.

De partier som framställt yrkanden under utgiftsområdet har förslag som innebär kraftiga minskningar av ramen i förhållande till regeringens förslag. Vad gäller partiernas olika sakförslag har det stora flertalet av dessa tidigare behandlats och avvisats av utskottet (se främst bet. 2000/01:SfU1). Utskottet vill ändå kort kommentera några av förslagen. Att införa ytterligare en karenssdag i sjukpenningförsäkringen skulle, i enlighet med vad utskottet tidigare uttalat, innebära mycket svåra påfrestningar för redan utsatta gruppers försörjningssituation. I än högre grad gäller detta om det skulle kombineras med en sänkning av ersättningsnivån i sjukförsäkringen. Vad gäller frågan huruvida sjukdomsfall och skador till följd av trafiken skall överföras till trafikförsäkringen har utskottet uttalat att ett system där vissa skadetyper inte ryms inom den allmänna försäkringen knappast är tänkbart med hänsyn till försäkringskassans ansvar för samordning och tillsyn av rehabiliteringsverksamheten. Utskottet vidhåller denna uppfattning.

Utskottet har, senast i betänkandet med anledning av regeringens förslag till anslag m.m. inom det aktuella utgiftsområdet (bet. 2000/01:SfU1 s. 51 f.), vartill hänvisas, utvecklat sin uppfattning vad gäller den arbetslivsinriktade rehabiliteringen och samarbetet mellan myndigheterna. I sammanhanget kan nämnas att Centerpartiet föreslår att sjuklöneperioden för offentliga arbetsgivare skall förlängas till två månader. Utskottet vill här liksom tidigare peka på att ett av syftena med den lagstadgade sjuklönen är att öka arbetsgivarens ansvar för de anställdas arbetsmiljö och hälsa. Frågan om arbetsgivarens rehabiliteringsansvar omfattas för övrigt av den handlingsplan avseende ökad hälsa i arbetslivet som är under utarbetande. Utskottet anser inte att den aviserade handlingsplanen bör föregripas.

Utskottet har tidigare avstyrkt motionsyrkanden från Folkpartiet av innebörd att en ny socialförsäkring bör utformas som tre från statsbudgeten fristående försäkringar (se bl.a. bet. 2000/01:SfU1 och 2000/01:SfU15). Utskottet har inte ändrat uppfattning i saken.

Beräkningen av ramen för 2003 och 2004 utgår bl.a. från förslag om en reformering av förtidspensionssystemet som regeringen lagt fram i proposition 2000/01:96, Sjukersättning och aktivitetsersättning i stället för förtidspension. Utskottet har denna dag tillstyrkt propositionen (bet. 2000/01:SfU15).

Mot bakgrund av det anförda kan utskottet godta regeringens förslag till preliminär fördelning av utgifter för budgetåret 2002. Utskottet godtar även regeringens förslag till preliminär fördelning av utgifter för budgetåren 2003 och 2004.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag till preliminära ramar för budgetåren 2002, 2003 och 2004 och avstyrker motionerna Fi17, Fi18, Fi19 och Fi20 i dessa delar.

Mot bakgrund av det redovisade anser utskottet att yrkande 12 (delvis) i motion Fi20 får anses i huvudsak tillgodosett. Yrkandet avstyrks därför.

Utskottet avstyrker även motionerna Fi17 yrkande 13 och Fi20 yrkande 11.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Propositionen

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Ekonomisk äldrepolitik.

För 2002 ökas beräknade resurser för utgiftsområdet med 91 miljoner kronor i jämförelse med den beräknade ramen i budgetpropositionen för 2001. Ökningen beror i huvudsak på att 160 miljoner kronor föreslås tillskjutas utgiftsområdet med anledning av ett förslag om en höjning av bostadstillägget till pensionärer. Denna utgiftsökning motverkas dock till viss del av nedreviderade prognoser, varför nettoeffekten blir 91 miljoner kronor.

Regeringen föreslår en preliminär beräkning av ramen för utgiftsområdet för 2002 till 33 241 miljoner kronor, för 2003 till 51 615 miljoner kronor samt för 2004 till 51 201 miljoner kronor.

Enligt propositionen beror den kraftiga utgiftsökningen mellan åren 2002 och 2003 dels på att utgifterna för den bosättningsbaserade folkpensionen till pensionärer som även uppbär ATP flyttas från ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten till utgiftsområde 11, dels på att det särskilda grundavdraget (SGA) avskaffas 2003. Då SGA avskaffas omvandlas denna skatteförmån tillsammans med nuvarande bosättningsbaserade folkpension samt pensionstillskott till en beskattad garantipension på budgetens utgiftssida.

I och med att SGA höjdes den 1 januari 2001 beräknas kostnaderna för garantipensionen bli ca 385 miljoner kronor högre för 2003 och framöver, jämfört med vad som beräknades i budgetpropositionen för 2001.

Regeringen avser vidare föreslå förbättringar inom bostadstillägget till pensionärer (BTP). I dag ersätter BTP boendekostnader upp till 4 500 kr med 90 % av kostnaden. Regeringen avser att i budgetpropositionen för 2002 föreslå att ersättningsnivån höjs till 91 %. Förändringen innebär en förbättring för pensionärer med BTP på i genomsnitt ca 400 kr per år och som mest med 540 kr per år.

Av propositionen framgår att regeringen avser att i en särskild proposition föreslå att ett äldreomsorgsstöd (ÄFS) införs 2003 för bl.a. äldre invandrare som inte uppfyller bosättningskravet för svensk folkpension. Utgiftsområdet tillförs 710 miljoner kronor fr.o.m. 2003 för att finansiera denna reform. En stor del av dessa ökade kostnader på utgiftsområdet motsvaras dock av minskade kostnader för socialbidrag till gruppen äldre invandrare. I budgetpropositionen för 2003 avser regeringen föreslå att ett nytt anslag anvisas för äldreomsorgsstödet.

Motionerna

Moderaterna

Moderaterna anser att utformningen av BTP har verkat kostnadsdrivande på framför allt kommunernas hyressättning. De säger därför nej till en föreslagen

höjning av bostadstillägget. Moderaterna föreslår i stället att den skäliga levnadsnivån i BTP höjs med 12 procentenheter.

Vidare föreslår Moderaterna att folkpensionerna, för dem som var folkpensionärer under perioden 1993–1998, skall beräknas på två extra procent av basbeloppet under den kommande sexårsperioden. Detta är en kompensation för den lägre indexuppräknings som gjordes för den tidigare perioden.

Moderaterna föreslår vidare att inkomstprövningen av änkepensionerna skall tas bort.

Moderaterna föreslår i motion Fi17 yrkande 5 att ramen ökas i förhållande till regeringens förslag med 180 miljoner kronor för 2002, med 580 miljoner kronor för 2003 samt med 880 miljoner kronor för 2004.

Kristdemokraterna

Kristdemokraterna anser att omställningspensionen skall återställas till tolv månader i ett steg redan 2002. Vidare föreslås att inkomstprövningen vid beräkning av änkepension skall tas bort. Dessutom föreslås att innehav av fritidsfastighet inte skall räknas med i inkomsten vid beräkning av bostadstillägg för pensionärer.

För att förbättra de sämst ställda pensionärernas ekonomi föreslår Kristdemokraterna ett höjt pensionstillskott med 200 kr per månad för 2002.

Kristdemokraterna föreslår i motion Fi18 yrkande 7 att ramen ökas i förhållande till regeringens förslag med 1 920 miljoner kronor för 2002, med 1 213 miljoner kronor för 2003 samt med 1 320 miljoner kronor för 2004.

Centerpartiet

I stället för regeringens förslag till ändringar av BPT föreslår Centerpartiet att bostadstillägget skall ersätta boendekostnader upp till 4 000 kr med 80 % av kostnaden. Centerpartiet föreslår vidare en generell höjning av pensionstillskottet med 6 000 kr för 2002. Från och med 2003 när det nya pensionssystemet träder i kraft föreslås dessutom att grundpensionen höjs med 6 000 kr.

Centerpartiet föreslår i motion Fi19 yrkande 4 att ramen ökas i förhållande till regeringens förslag med 790 miljoner kronor för 2002, med 380 miljoner kronor för 2003 samt med 380 miljoner kronor för 2004.

Folkpartiet

Folkpartiet anser att inkomstprövningen av änkepensionerna måste tas bort och att tiden för omställningspensionen bör förlängas till tolv månader.

Folkpartiet föreslår i motion Fi20 yrkande 4 att ramen ökas i förhållande till regeringens förslag med 970 miljoner kronor för 2002, med 1 210 miljoner kronor för 2003 samt med 1 350 miljoner kronor för 2004.

Utskottet

Förslag till preliminär ram för åren 2002, 2003 och 2004, miljoner kronor

År	Regeringen	m	v	kd	c	fp	Mp
2002	33 241	+ 180	–	+ 1 920	+ 790	+ 970	–
2003	51 615	+ 580	–	+ 1 213	+ 380	+ 1 210	–
2004	51 201	+ 880	–	+ 1 320	+ 380	+ 1 350	–

Bland annat äldre invandrare som inte uppfyller bosättningskravet för svensk folkpension är som regeringen påpekar hänvisade till ekonomiskt bistånd för sin försörjning. Utskottet har efterlyst en lösning på problemet alltsedan 1992/93 års riksmöte, då riksdagen gjorde ett tillkännagivande om att det fanns anledning för regeringen att närmare utreda de problem som fanns och kunde uppkomma i framtiden när det gällde försörjningen av dessa personer (bet. 1992/93:SfU4). Utskottet ser därför positivt på regeringens avsikt att nu i en särskild proposition föreslå att i Sverige bosatta personer som är 65 år eller äldre skall garanteras en viss lägsta levnadsnivå i form av ett äldre försörjningsstöd.

Utskottet välkomnar också regeringens förslag till ytterligare förbättringar inom bostadstillägget för pensionärer.

När det gäller inkomstprövningen av änkepensioner vill utskottet peka på att regeringen i fjolårets ekonomiska vårproposition (prop. 1999/2000:100) uppgav att utgiftsområdet skulle tillföras 30 miljoner kronor för att göra inkomstprövningen av dessa pensioner generösare och enklare. I budgetpropositionen för 2001 anges vidare att den närmare utformningen skall beredas i samband med arbetet om ett nytt system för bostadsstöd till pensionärer och förslag läggas fram under 2001. Vidare vill utskottet peka på att riksdagen tidigare har beslutat att omställningspensionen skall förlängas från sex till tio månader fr.o.m. 2003 och att regeringen har för avsikt att återkomma med förslag som förlänger omställningspensionen till tolv månader 2005 (prop. 1999/2000:91, bet. 1999/2000:SfU13, rskr. 1999/2000:235). Vidare förutsätter utskottet i betänkandet (s. 28) att regeringen återkommer med förslag till riksdagen om det visar sig ekonomiskt möjligt att tidigare lägga den aviserade förlängningen av den inledande omställningspensionen till tolv månader.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag till preliminära ramar för budgetåren 2002, 2003 och 2004 och avstyrker motionerna Fi17, Fi18, Fi19 och Fi20 i dessa delar.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Propositionen

Utgiftsområdet omfattar politikområdet Ekonomisk familjepolitik.

Beräknade resurser för utgiftsområdet ökar med 714 miljoner kronor för 2002 och 862 miljoner kronor för 2003 i jämförelse med de beräknade rammarna i budgetpropositionen för 2001. Ökningarna förklaras till större delen av högre utgifter för föräldraförsäkringen, vilket framför allt beror på ett högre antagande om antalet födda barn och den höjning av garantiersättningen som regeringen föreslår i denna proposition.

Regeringen föreslår en preliminär beräkning av ramen för utgiftsområdet för 2002 till 49 645 miljoner kronor, för 2003 till 51 619 miljoner kronor samt för 2004 till 52 529 miljoner kronor.

Föräldrapenning enligt garantinivå utges till föräldrar som saknar inkomst, har låg inkomst eller inte uppfyller kvalifikationskraven inom föräldraförsäkringen. Garantiersättningen har varit oförändrad sedan 1987 och uppgår till 60 kr per dag. Om hänsyn tas till inflation skulle garantinivån i dag uppgå till ca 95 kr. Regeringen avser att höja garantinivån i föräldraförsäkringen med 60 kr till 120 kr per dag fr.o.m. den 1 januari 2002. Vidare avser regeringen att höja garantinivån till 150 kr 2003 och till 180 kr per dag fr.o.m. 2004. Höjningen avser den del av försäkringen som utger ersättning motsvarande föräldrarnas sjukpenninggrundande inkomst, dvs. 390 dagar fr.o.m. den 1 januari 2002. I ramen för utgiftsområdet har utgiftsökningar i föräldraförsäkringen med anledning av höjningen av garantiersättningen beaktats med 200 miljoner kronor 2002, 300 miljoner kronor 2003 och 400 miljoner kronor 2004.

I dag uppgår inkomsttaket i föräldraförsäkringen till 7,5 prisbasbelopp, vilket motsvarar en månadslön på drygt 23 000 kr. Alltför få förvärvsarbetande har inkomster över inkomsttaket. Det är angeläget att bevara och utveckla den generella välfärden. Regeringen avser därför att se över ersättningsnivåerna i socialförsäkringssystemet och återkomma till frågan i budgetpropositionen för 2002.

Motionerna

Moderaterna

Moderaterna vill öka möjligheten för föräldrar att mer fritt disponera de skattepengar som i dag används för att stödja barnfamiljerna på olika sätt. Moderaterna föreslår därför att ett särskilt barnomsorgskonto inrättas för barn i förskoleåldern fr.o.m. den 1 januari 2002. Moderaterna föreslår vidare att en avdragsrätt på 50 000 kr per barn och år införs vad beträffar styrkta barnomsorgskostnader.

Moderaterna avvisar regeringens förslag till en extra månad i föräldraförsäkringen. Förslaget att återinföra kontaktdagarna i skolan avvisas eftersom detta är en pekpinne för föräldrarnas disposition av ledighet. Moderaterna anser vidare att kompensationsnivån i föräldraförsäkringen skall vara 75 % och att taket skall indexeras genom inkomstbasbeloppet i stället för prisbasbeloppet. Vidare föreslår Moderaterna att underhållsstödet ersätts med ett ensamstående stöd. Förslaget innebär att stödet behovsprövas i förhållande till

både underhålls- och boförlärderna inkomst. Vidare anser Moderaterna att bidraget för kostnader för internationella adoptioner skall höjas till maximalt 55 000 kr.

Moderaterna föreslår i motion Fi17 yrkande 5 att ramen ökas i förhållande till regeringens förslag med 158 miljoner kronor för 2002, och med 8 miljoner kronor för 2003 samt minskas med 92 miljoner kronor för 2004.

I motion Fi17 yrkande 15 begärs ett tillkännagivande om behovet av en politik som gör det lättare att förena arbete och familj.

I motion Fi33 begärs att riksdagen beslutar att arbetet genast inleds för att förändra familjepolitiken på ett sätt som är mera rättvist och inriktat på att stödja familjernas egna val.

Kristdemokraterna

Kristdemokraterna betonar familjens rätt att avgöra barnomsorgsform inklusive egen omsorg i hemmet och hänvisar till det alternativ till maxtaxereform som partiet lagt fram tillsammans med Moderaterna, Centerpartiet och Folkpartiet. Kristdemokraterna föreslår att garantinivån i föräldraförsäkringen skall höjas i två steg till 200 kr per dag 2004.

Kristdemokraterna välkomnar regeringens förslag att återinföra kontaktdagarna i föräldraförsäkringen men anser att föräldrar från 2002 skall ges möjlighet att ta ut två kontaktdagar per barn och år för barn mellan fyra och tolv år. Från 2004 skall denna möjlighet ges vad beträffar barn mellan fyra och femton år.

Vidare föreslår Kristdemokraterna att SGI skall beräknas på snittinkomsten under de senaste två åren samt att skattepliktiga förmåner och semesterersättning skall vara SGI-grundande.

Kristdemokraterna föreslår i motion Fi18 yrkande 7 att ramen ökas i förhållande till regeringens förslag med 641 miljoner kronor för 2002, med 301 miljoner kronor för 2003 samt med 451 miljoner kronor för 2004.

Centerpartiet

Centerpartiet vill förnya familjepolitiken så att den utgår från barnens och familjernas behov. Ett barnomsorgskonto i kombination med avdragsrätt för styrkta barnomsorgskostnader bör införas. Föräldrarna skall ges möjlighet att använda medlen för att kunna minska sin arbetstid, delta i förskolans aktiviteter, köpa barnomsorgstjänster m.m.

Centerpartiet vill höja garantinivån i föräldraförsäkringen från 60 till 200 kr per dag under de första 390 dagarna. Vidare föreslår Centerpartiet att SGI skall beräknas på historisk inkomst, varmed utgifterna minskar med 710 miljoner kronor. Slutligen avvisar Centerpartiet regeringens förslag om en extra mamma/pappamånad.

Centerpartiet föreslår i motion Fi19 yrkande 4 att ramen ökas i förhållande till regeringens förslag med 1 520 miljoner kronor för 2002, med 1 410 miljoner kronor för 2003 samt med 1 300 miljoner kronor för 2004.

I motion Fi19 yrkande 13 begärs ett tillkännagivande om familjepolitiken.

Folkpartiet

Folkpartiet vill genomföra en familjepolitisk reform som ger mera makt och marginaler i barnfamiljernas vardag. Ett barnomsorgskonto med avdragsrätt för styrkta barnomsorgskostnader upp till 50 000 kronor bör införas. Etableringsfrihet för privata alternativ i barnomsorgen (barnomsorgspeng) garanterar valfriheten mellan olika barnomsorgsformer med likvärdig kommunal subventionering.

Folkpartiet föreslår vidare, för att öka jämställdheten och förbättra kvinnors position på arbetsmarknaden, att ersättning under mamma/pappamånaden skall utgå med 90 % av den sjukpenninggrundande inkomsten. Slutligen föreslår Folkpartiet att taket för ersättning i föräldraförsäkringen höjs till tio basbelopp.

Folkpartiet begär i motion Fi20 yrkande 12 (delvis) ett tillkännagivande om höjda tak i bl.a. föräldraförsäkringen till tio basbelopp.

Folkpartiet föreslår i motion Fi20 yrkande 4 att ramen ökas i förhållande till regeringens förslag med 2 400 miljoner kronor för 2002, med 1 945 miljoner kronor för 2003 samt med 1 920 miljoner kronor för 2004.

I motion Fi20 yrkande 23 begärs ett tillkännagivande om behovet av en reformerad familjepolitik.

Utskottet

Förslag till preliminär ram för åren 2002, 2003 och 2004, miljoner kronor

År	Regeringen	m	v	kd	c	fp	mp
2002	49 645	+ 158	–	+ 641	+ 1 520	+ 2 400	–
2003	51 619	+ 8	–	+ 301	+ 1 410	+ 1 945	–
2004	52 529	- 92	–	+ 451	+ 1 300	+ 1 920	–

Under senare tid har riksdagen beslutat om flera förbättringar vad avser det ekonomiska stödet till barnfamiljer. Ersättningsnivån i föräldraförsäkringen har höjts från 75 % till 80 %. De allmänna barnbidragen har höjts och flerbarnstillägget har återinförts. Vidare har föräldrapenningen förlängts med 30 dagar fr.o.m. 2002 och nya förmåner tillkommit inom den tillfälliga föräldrapenningen (prop. 2000/01:44, bet. 2000/01:SfU10, rskr 2000/01:169). Regeringen avser vidare som framgått att dels föreslå höjningar av garantinivån i föräldraförsäkringen, såvitt avser den del av försäkringen som utger ersättning motsvarande förälderns sjukpenninggrundande inkomst, dvs. 390 dagar fr.o.m. 2002, dels se över ersättningsnivåerna inom bl.a. föräldraförsäkringen och återkomma med förslag härom i budgetpropositionen för 2002.

Vad gäller partiernas alternativa sakförslag har dessa även inom detta utgiftsområde tidigare behandlats av utskottet och avstyrkts (se bet. 2000/01:SfU1). Utskottet finner dock skäl att uppehålla sig vid vad som därvid anfördes med anledning av motionsyrkanden gällande införande av ett

barnomsorgskonto. Utskottet uttalade därvid att utskottet sammantaget ansåg att föreslagna och aviserade åtgärder (innefattande bl.a. införande av max-taxereformen) på familjepolitikens område skulle komma att innebära en påtaglig förbättring av barnfamiljernas ekonomi och gynnsammare förutsättningar för ett ökat barnafödande. Skäl att införa ett barnomsorgskonto saknades enligt utskottets mening. Utskottet vidhåller denna uppfattning.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag till preliminära ramar för utgiftsområdet för budgetåren 2002, 2003 och 2004 och avstyrker motionerna Fi17 yrkande 5, Fi18 yrkande 7, Fi19 yrkande 4 och Fi20 yrkande 4.

Mot bakgrund av vad som redovisats under utgiftsområde 10 om att utskottet anser att en höjning av taket i socialförsäkringssystemet bör ske så snart utrymme finns anser utskottet att yrkande 12 (delvis) i motion Fi20 får anses i huvudsak tillgodosett. Yrkandet avstyrks därför.

Utskottet avstyrker också motionerna Fi17 yrkande 15, Fi19 yrkande 13 och Fi33.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

Propositionen

Utgifterna omfattar ålderspension i form av allmän tilläggspension (ATP) och ålderspension i form av folkpension till pensionärer som även uppbär ATP. Vidare ingår fr.o.m. 2001 reformerad tilläggspension, inkomstpension och premiepension.

I propositionen beräknas utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten till 150 486 miljoner kronor för budgetåret 2002, till 152 476 miljoner kronor för budgetåret 2003 och till 160 474 miljoner kronor för budgetåret 2004.

Enligt propositionen ökar utgifterna för ålderspensionerna årligen. Detta beror dels på att den genomsnittliga ATP-nivån trendmässigt stiger, dels på indexeringen av pensionerna som styrs av förändringar i prisbasbeloppet (t.o.m. 2001) respektive inkomstbasbeloppet (fr.o.m. 2002).

Av propositionen framgår att kostnaderna för den bosättningsbaserade folkpensionen till pensionärer som också uppbär ATP från 2003 överförs från ålderspensionssystemet till garantipensionsanslaget på utgiftsområde 11.

Utskottet

Utgifterna för ålderssystemet vid sidan av statsbudgeten skall rymmas inom det statliga utgiftstaket. Utskottet vill nämna att denna ordning nyligen har ifrågasatts av regeringen i proposition 2000/01:70, Automatisk balansering av ålderspensionssystemet. I propositionen anförts bl.a. följande:

Godtar riksdagen förslaget till automatisk balansering kommer reformen i allt väsentligt att vara genomförd i enlighet med de principer som fast-

ställdes av riksdagen år 1994. Med regler för automatisk balansering blir pensionssystemet finansiellt stabilt. Frågan om hur ålderspensionsutgifterna bör hanteras i budgeten och i förhållande till utgiftstaken aktualiseras därmed. Frågan kräver dock ett helhetsperspektiv på den statliga budgetprocessen. Inom Regeringskansliet övervägs för närvarande slutsatser och eventuella åtgärder med anledning av vad utredningen Utvärdering och vidareutveckling av budgetprocessen, SOU 2000:61, föranleder. Vidare pågår inom det s.k. VESTA-projektet ett arbete med att i vissa avseenden ändra redovisningsprinciperna för statsbudgeten. Hur utgiftstak och saldomål kommer att anpassas till de nya principerna är ännu inte avgjort.

Utskottet har med anledning härav uttalat bl.a. följande (bet. 2000/01:SfU13):

Utskottet vill understryka att det nya ålderspensionssystemet är ett s.k. avgiftsdefinierat system, som är fristående från statsbudgeten och i sin helhet finansieras med en specialdestinerad och fast pensionsavgift. Med de regler för automatisk balansering som riksdagen nu föreslår fatta beslut om blir pensionssystemet därtill långsiktigt finansiellt stabilt. Varken den allmänna ekonomiska utvecklingen eller demografiska förändringar skall därutöver kunna föranleda politiska beslut som begränsar pensionsutgifternas storlek. Det är enligt utskottets mening därför viktigt att osäkerhet inte i något sammanhang uppkommer om det inkomstrelaterade ålderspensionssystemets autonomi. För den händelse denna del av pensionssystemet även fortsättningsvis skall ingå under ett utgiftstak är det viktigt att innebörden av ett sådant utgiftstak i förhållande till pensionssystemet tydligt klargörs.

Vad gäller nu behandlad proposition har utskottet inte något att erinra mot regeringens beräkningar för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för budgetåren 2002–2004.

Socialavgifter

Socialavgifter utgörs av arbetsgivaravgifter, egenavgifter och särskild löneskatt. År 2001 utgår arbetsgivaravgifter med 30,13 %, egenavgifter med 28,32 % och särskild löneskatt med 16,16 eller 24,26 %. Den nya socialavgiftslagen (2000:980), vilken trädde i kraft den 1 januari 2001, innebär främst en lagteknisk och språklig bearbetning av de tidigare bestämmelserna om socialavgifter samt en anpassning till den nya socialförsäkringslagen (1999:799). Arbetsgivare och egenföretagare skall också betala allmän löneavgift med 2,69 %.

Vid beräkning av arbetsgivaravgifterna gäller att en arbetsgivare varje månad får göra avdrag med 5 % av avgiftsunderlaget, dock högst med 3 550 kr. När det gäller beräkning av egenavgifter får avdrag göras med 5 % av avgiftsunderlaget, dock högst med 9 000 kr per år.

Utvecklingen av statens intäkter beror i huvudsak på hur timlön och sysselsättning samt inkomst av näringsverksamhet utvecklas. För åren fram t.o.m. 2004 beräknas intäkterna öka med ca 13–14 miljarder kronor per år, vilket i stort sett följer den antagna förändringen i lönesumman.

Jämfört med beräkningen till budgetpropositionen för 2001 ökar intäkterna med 2,4 miljarder kronor 2000 och med 2,8 miljarder kronor 2001. Åren 2002 och 2003 ökar intäkterna med 4 miljarder kronor per år, främst till följd av högre sysselsättning och timlön.

Motionerna

Kristdemokraterna

Kristdemokraterna begär i motion Fi18 yrkande 5 att riksdagen godkänner de prioriterade områden för budgetpolitiken som motionärerna förordar som riktlinje för regeringens budgetarbete. Arbetsgivaravgifterna bör sänkas med 10 procentenheter på lönesummor upp till 900 000 kr per år från 2002. För egenföretagare utökas den nedsättningsberättigade lönesumman till 250 000 kr per år. Förslaget skall gälla alla företag men gynnar främst småföretagen. De företag som i dag tvekar om de skall våga nyanställa får enligt Kristdemokraterna med detta förslag klart förbättrade möjligheter att våga satsa på utveckling och nyanställningar.

Centerpartiet

Centerpartiet begär i motion Fi19 yrkande 5 ett tillkännagivande om skattepolitikens inriktning under perioden 2002–2004. Enligt Centerpartiet bör arbetsgivaravgifterna nedsättas med 10 procentenheter på lönesummor upp till 2 miljoner kronor. Nedsättningen bör även gälla egenföretagare upp till en lönesumma på 300 000 kr.

Folkpartiet

Folkpartiet begär i motion Fi20 yrkande 6 ett tillkännagivande om skattepolitikens inriktning. Enligt motionärerna bör arbetsgivaravgifterna sänkas med 5 procentenheter under budgetperioden. På sikt bör ytterligare en sänkning göras. Eftersom Folkpartiet bedömer att den största potentialen för nyföretagande och arbeten finns i den privata tjänstesektorn bör hela sänkningen riktas mot denna del av ekonomin. Inte minst för att byta segregationen är det viktigt med många nya arbetstillfällen.

Utskottet

På förslag av utskottet har Riksdagens revisorer genomfört en granskning av den 5-procentiga nedsättningen av arbetsgivar- och egenavgifter som infördes den 1 januari 1997. Rapporten Sänkta socialavgifter – har det något effekt? (rapport 2000/01:8) har nyligen presenterats av Riksdagens revisorer. Enligt rapportens sammanfattning är sänkningen en stor och dyrbar åtgärd med små effekter på arbetsgivarernas anställningsbeslut. Åtgärden har inte varit föremål för utvärdering eller resultatbedömning, sägs det i sammanfattningen. Efter remissbehandling av rapporten kommer revisorernas slutliga ställningstagande och förslag att utformas i en skrivelse till riksdagen.

Utskottet är inte berett att tillstyrka ytterligare sänkta arbetsgivar- och egenavgifter. Motionerna Fi18, Fi19 och Fi20 avstyrks därför i berörda delar.

Stockholm den 15 maj 2001

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Berit Andnor

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Berit Andnor (s), Bo Könberg (fp), Margit Gennser (m), Maud Björnemalm (s), Anita Jönsson (s), Ulla Hoffmann (v), Rose-Marie Frebran (kd), Gustaf von Essen (m), Mariann Ytterberg (s), Göran Lindblad (m), Lennart Klockare (s), Sven-Erik Sjöstrand (v), Cecilia Magnusson (m), Kerstin-Maria Stalin (mp), Birgitta Carlsson (c), Göte Wahlström (s) och Magda Ayoub (kd).

Avvikande mening

1. Margit Gennser, Cecilia Magnusson, Gustaf von Essen och Göran Lindblad (alla m) anser att utskottets yttrande i nedan angivna avseenden bort ha följande lydelse:

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

Vi anser att den nuvarande politiken att anslå budgetmedel till vissa bostadsområden i ett antal kommuner är felaktig. I stället bör andra möjligheter prövas som innebär en mindre belastning på statsbudgeten. Den viktigaste uppgiften är att göra det svenska samhället så öppet att en ökad social rörlighet blir möjlig. En avreglering av bl.a. arbets- och bostadsmarknaden skulle enligt utskottets mening medföra positiva effekter för integrationsarbetet.

Vi anser att asylsökande skall få en snabb och grundlig behandling av sina ärenden för att inte fastna i vanmakt och passivisering. De nuvarande väntetiderna för asylsökande är alltför långa. Migrationsverkets resurser bör därför öka med 50 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Även Utlänningsnämndens anslag bör utökas. Vi känner viss tveksamhet när det gäller Integrationsverkets uppgifter och föreslår att en del av verkets anslag liksom en del av anslaget för integrationsåtgärder används som delfinansiering av förstärkningen av Migrationsverket och Utlänningsnämnden.

Vi föreslår med anledning av motion Fi17 yrkande 5 att den preliminära ramen för utgiftsområde 8 i förhållande till regeringens förslag minskas med 130 miljoner kronor för år 2002, med 244 miljoner kronor för år 2003 och med 14 miljoner kronor för år 2004.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Vi anser att det behövs en socialförsäkringsreform i pensionsreformens fotspår. Målsättningen bör vara ett robust och oberoende socialförsäkringssystem där förmåner och avgifter relaterar till varandra och inte påverkas av finansieringen av de offentliga finanserna

Som ett första steg i reformarbetet måste sjukskrivningarna handhas på ett medicinskt genomtänkt sätt och behovet av sjukskrivning bestämmas av enbart medicinska överväganden. En fördjupad samverkan mellan försäkringskassa, företagsläkare och arbetsledning kan bidra till en minskad användning av sjukskrivningar. Vidare ger en genomtänkt användning av sjukskrivningen positiva effekter även för de långtidssjuka eftersom deras rehabilitering då kan prioriteras. Resurser bör även tillföras försäkringskassorna för att höja kvaliteten på verksamheten och komma till rätta med de köproblem som föreligger. Försäkringskassorna bör dessutom ges större självständighet samt ett tydligt ekonomiskt och finansiellt ansvar för rehabiliteringsverksamheten.

Vi anser att kompensationen i sjukförsäkringen skall vara 75 % av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) och att taket skall indexeras med inkomstbasbeloppet i stället för prisbasbeloppet. Vidare anser vi att ytterligare en karensdag bör införas i sjukförsäkringen.

De kostnader för sjukskrivning och rehabilitering som har sin grund i trafikolyckor bör föras över till trafikförsäkringen. Arbetsskadeförsäkringen bör lyftas ut ur den offentliga försäkringen och dess avgifter anpassas till de risker olika företag skapar.

Vad som nu anförts om en socialförsäkringsreform bör med bifall till motion Fi17 yrkande 13 ges regeringen till känna.

Vi föreslår, i enlighet med motion Fi17 yrkande 5, att den preliminära ramen för utgiftsområde 10 i förhållande till regeringens förslag minskas med 13 268 miljoner kronor för 2002, med 19 639 miljoner kronor för 2003 samt med 24 570 miljoner kronor för 2004.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Vi anser att utformningen av BTP har verkat kostnadsdrivande på framför allt kommunernas hyressättning. I stället för den aviserade höjningen av ersättningsnivån i BTP bör bostadstillägget ändras på så sätt att boendekostnader upp till 4 000 kr ersätts med 90 % av kostnaden. Dessutom bör den skäliga levnadsnivån i SBTP höjas med 12 procentenheter.

Enligt vår mening bör folkpensionerna, för dem som var folkpensionärer under perioden 1993–1998, kompenseras med två extra procent av basbeloppet under den kommande sexårsperioden. Detta till följd av den lägre indexuppräknings som gjordes för den tidigare perioden. Vi anser vidare att inkomstprövningen av änkepensionerna bör tas bort.

Vi föreslår, i enlighet med motion Fi17 yrkande 5, att den preliminära ramen för utgiftsområde 11 i förhållande till regeringens förslag ökas med 180 miljoner kronor för 2002, med 580 miljoner kronor för 2003 samt med 880 miljoner kronor för 2004.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Vi vill öka möjligheten för föräldrar att mer fritt disponera de skattepengar som i dag används för att stödja barnfamiljer på olika sätt. Därför bör ett särskilt barnomsorgskonto inrättas. Vidare bör avdragsrätt för styrkta barnomsorgskostnader införas. Vi anser att någon förlängning i föräldraförsäkringen inte bör göras. Inte heller bör kontaktdagar återinföras eftersom detta ytterligare bidrar till ett system där alla tvingas att göra på samma sätt.

Kompensationsnivån i föräldraförsäkringen bör vara 75 %, och taket bör indexeras med inkomstbasbeloppet i stället för prisbasbeloppet.

Underhållsstödet bör ersättas med ett ensamstående stöd. Detta stöd skall behovsprövas i förhållande till såväl underhålls- som boförlärdens inkomst. Dessutom bör bidraget till kostnader för internationella adoptioner höjas till maximalt 55 000 kr.

Vi föreslår med anledning av motion Fi17 yrkande 15 ett tillkännagivande om behovet av en politik som gör det lättare att förena arbete och familj. Med anledning av motion Fi33 begär vi att riksdagen beslutar att arbetet genast inleds för att förändra familjepolitiken på ett sätt som är mera rättvist och inriktat på att stödja familjernas egna val.

Vi föreslår, i enlighet med motion Fi17 yrkande 5, att den preliminära ramen för utgiftsområde 12 i förhållande till regeringens förslag ökas med 158 miljoner kronor för 2002 och med 8 miljoner kronor för 2003 samt minskas med 92 miljoner kronor för 2004.

2. Rose-Marie Frebran och Magda Ayoub (båda kd) anser att utskottets yttrande i nedan angivna avseenden bort ha följande lydelse:

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

Vi har tidigare ställt oss bakom att statsbidrag har lämnats till vissa kommuner i framför allt storstadsregionerna för att stimulera till insatser i utsatta bostadsområden. Statsbidrag har lämnats sedan budgetåret 1995/96. Den aviserade förlängningen av projektet, vilken skulle innebära ett anslag på 230 miljoner kronor 2003, bör däremot avvisas.

Vi anser för vår del att det inte finns behov av ett särskilt integrationsverk. Detta verk bör således kunna läggas ned från den 1 juni 2002. Vissa av de uppgifter som har lagts på verket bör emellertid övertas av Migrationsverket, Ombudsmannen mot etnisk diskriminering och Riksförsäkringsverket.

Vi föreslår med anledning av motion Fi18 yrkande 7 att den preliminära ramen för utgiftsområde 8 i förhållande till regeringens förslag minskas med 43 miljoner kronor för 2002, med 297 miljoner kronor för 2003 och med 69 miljoner kronor för 2004.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Vi anser att den rehabiliteringsförsäkring som föreslås i betänkandet Rehabilitering till arbete (SOU 2000:78) i alla väsentliga huvuddrag bör genomföras från den 1 juli 2002. Även om totalkostnaden ökar det första året leder reformen till en nettovinst i form av minskade utgifter för sjukpenning och förtidspension.

Vi föreslår ett nytt beräkningssätt för SGI som innebär att SGI beräknas på snittinkomsten under de senaste två åren. Skattepliktiga förmåner och semesterersättning skall vara SGI-grundande. Ytterligare en karensdag bör införas i sjukförsäkringen kombinerat med ett högriskskydd på tio dagar per år.

De kostnader som har sin grund i trafikolycksfall bör föras över till trafikförsäkringen. Ett sådant alternativ innebär minskade utgifter med ca 4 miljarder kronor.

Vi föreslår, i enlighet med motion Fi18 yrkande 7, att den preliminära ramen för utgiftsområde 10 i förhållande till regeringens förslag minskas med 5 990 miljoner kronor för 2002, med 7 285 miljoner kronor för 2003 samt med 9 475 miljoner kronor för 2004.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Vi anser att inkomstprövningen vid beräkning av änkepension bör avskaffas samt att omställningspensionen bör återställas till tolv månader redan 2002. Vidare bör innehav av fritidsfastighet inte räknas med i inkomstprövningen av bostadstillägg till pensionärer.

För att förbättra de sämst ställda pensionärernas ekonomi anser vi att pensionstillskottet bör höjas med 200 kr per månad 2002.

Vi föreslår, i enlighet med motion Fi18 yrkande 7, att den preliminära ramen för utgiftsområde 11 i förhållande till regeringens förslag ökas med 1 920 miljoner kronor för 2002, med 1 213 miljoner kronor för 2003 samt med 1 320 miljoner kronor för 2004.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Enligt vår mening skall familjen ha rätt att själv välja barnomsorgsform inklusive egen omsorg i hemmet. Vi anser att garantinivån i föräldraförsäkringen bör höjas i två steg till 200 kr 2004.

Kontaktdagarna i föräldraförsäkringen bör återinföras, och vi anser att föräldrar från 2002 bör ges möjlighet att ta ut två kontaktdagar per barn och år för barn mellan fyra och tolv år. Från 2004 bör denna möjlighet ges vad beträffar barn mellan fyra och femton år.

Vidare anser vi att på motsvarande sätt som inom utgiftsområde 10 ett nytt beräkningssätt för SGI bör införas, vilket innebär att SGI skall beräknas på snittinkomsten under de senaste två åren samt att skattepliktiga förmåner och semesterersättning skall vara SGI-grundande.

Vi föreslår, i enlighet med motion Fi18 yrkande 7, att den preliminära ramen för utgiftsområde 12 i förhållande till regeringens förslag ökas med 641 miljoner kronor för 2002, med 301 miljoner kronor för 2003 samt med 451 miljoner kronor för 2004.

Socialavgifter

Arbetgivaravgifterna bör enligt vår mening sänkas med 10 procentenheter på lönesummor upp till 900 000 kr per år från 2002. För egenföretagare utökas den nedsättningsberättigade lönesumman till 250 000 kr per år. Förslaget skall gälla alla företag men främst är det småföretagen som gynnas. De företag som i dag tvekar om de skall våga nyanställa får enligt utskottet med detta förslag klart bättre möjligheter att våga satsa på utveckling och nyanställningar.

Vi föreslår, i enlighet med motion Fi18 yrkande 5, att riksdagen godkänner detta som riktlinje för regeringens budgetarbete.

3. Birgitta Carlsson (c) anser att utskottets yttrande i nedan angivna avseenden bort ha följande lydelse:

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

Vi anser att Sverige måste driva en öppen och generös flyktingpolitik. Det är enligt vår mening viktigt att asylproceduren förbättras och rättssäkerheten ökar. De alltför långa väntetiderna är ett tecken på att området måste ses över i syfte att modernisera och effektivisera flyktingmottagandet. Vidare bör Utlänningsnämnden avvecklas och asylärendena föras över till förvaltningsdomstolarna.

Samhället bör stimulera lösningar som bygger på kontakter mellan nyanlända och människor i det omgivande samhället. Enligt vår mening kan åtgärder som innebär ökade möjligheter för flyktingar att delta i arbete, en högre grad av frivilliginsatser och effektiviseringar i Migrationsverkets administration leda till minskade utgifter totalt sett.

Vi föreslår med anledning av motion Fi19 yrkande 4 att den preliminära ramen för utgiftsområde 8 i förhållande till regeringens förslag minskas med 450 miljoner kronor för 2002, med 565 miljoner kronor för 2003 och med 335 miljoner kronor för 2004.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Vi förespråkar en övergång från passivt stöd till aktiva åtgärder. Därför föreslås att 3,3 miljarder kronor överförs från sjukpenningen till rehabiliteringsersättning och rehabiliteringsstöd. Den finansiella samordningen bör påskyndas och utökas samt ske med utgångspunkt från de lokala förutsättningarna så att de olika organisationernas specifika erfarenheter tas till vara. Vi anser att en växling av sjukpenning till rehabiliteringsstöd bör ske senast efter fyra månaders sjukskrivning. Förslaget medför enligt Rehabiliteringsutredningen (SOU 2000:78) sänkta kostnader för sjukpenningen med 2,5 miljarder kronor för 2002. SGI bör beräknas på historisk inkomst, varmed utgifterna minskar med 1 670 miljoner kronor 2002. Vidare bör en besparing ske med 70 miljoner kronor per år inom Riksförsäkringsverkets administration.

Vi anser dessutom att sjuklöneperioden för arbetsgivare inom den offentliga sektorn bör förlängas till två månader. Härigenom måste arbetsgivarna ta ett större ansvar för arbetsmiljön, vilket kommer att minska sjuktagen. En sänkning av arbetsgivaravgiften görs för att kompensera den ökade kostnaden. Förslaget medför sänkta kostnader för sjukpenningen med drygt 3,6 miljarder kronor.

Vi föreslår, i enlighet med motion Fi19 yrkande 4, att den preliminära ramen i förhållande till regeringens förslag minskas med 5 740 miljoner kronor för

2002, med 8 070 miljoner kronor för 2003 samt med 9 900 miljoner kronor för 2004.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Enligt vår uppfattning bör i stället för den aviserade höjningen av ersättningsnivån i BTP bostadstillägget ändras på så sätt att boendekostnader upp till 4 000 kr ersätts med 80 % av kostnaden. Vi förordar vidare en generell höjning av pensionstillskottet med 6 000 kr för 2002. Från och med 2003 när det nya pensionssystemet träder i kraft bör dessutom grundpensionen höjas med 6 000 kr.

Vi föreslår, i enlighet med motion Fi19 yrkande 4, att den preliminära ramen i förhållande till regeringens förslag ökas med 790 miljoner kronor för 2002, med 380 miljoner kronor för 2003 samt med 380 miljoner kronor för 2004.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Vi anser att familjepolitiken bör förnyas så att den utgår från barnens och familjernas behov. Ett barnomsorgskonto i kombination med avdragsrätt för styrkta barnomsorgskostnader bör införas. Föräldrarna bör ges möjlighet att använda medlen för att kunna minska sin arbetstid, delta i förskolans aktiviteter, köpa barnomsorgstjänster m.m.

Vi anser vidare att garantinivån i föräldraförsäkringen bör höjas från 60 till 200 kronor per dag under de första 390 dagarna. SGI bör beräknas på historisk inkomst, varmed utgifterna minskar med 710 miljoner kronor. Vi anser att någon förlängning i föräldraförsäkringen inte bör göras.

Vad som nu anförts bör riksdagen med bifall till motion Fi19 yrkande 13 ge regeringen till känna.

Vi föreslår, i enlighet med motion Fi19 yrkande 4, att den preliminära ramen i förhållande till regeringens förslag ökas med 1 520 miljoner kronor för 2002, med 1 410 miljoner kronor för 2003 samt med 1 300 miljoner kronor för 2004.

Socialavgifter

Vi anser att arbetsgivaravgifterna bör sänkas. En nedsättning kommer att stimulera alla företag men framför allt kommer små företag att utvecklas. I stället för nuvarande nedsättning på 5 % bör nedsättningen utökas till 10 % på lönesummor upp till två miljoner kronor. Nedsättningen skall även gälla egenföretagare upp till en lönesumma på 300 000 kr.

Vad som anförts bör riksdagen med bifall till motion Fi19 yrkande 5 som sin mening ge regeringen till känna.

4. Bo Könberg (fp) anser att utskottets yttrande i nedan angivna avseenden bort ha följande lydelse:

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

Vi anser att det är hög tid att bryta utvecklingen mot en ökande segregering och utanförskap i samhället. Den viktigaste grunden för integration är att människor kan styra sin egen tillvaro genom möjligheter till egen försörjning. För att kunna nå detta mål krävs bl.a. en ny politik för att främja arbete och företagande. Vidare är utbildningsmöjligheterna avgörande. En utbildningspolitik som sätter eleverna och deras kunskaper i centrum hör till de mest väsentliga faktorerna för att skapa jämlika livsvillkor.

Vad som anförts om behovet av ökad integration av invandrare bör med bifall till motion Fi20 yrkande 20 ges regeringen till känna.

Ytterligare satsningar bör göras för att få till stånd ett bättre flyktingmottagande. Därmed kan kostnaderna för asylpolitiken minska jämfört med regeringens beräkning.

Vi föreslår med anledning av motion Fi20 yrkande 4 att den preliminära ramen för utgiftsområde 8 i förhållande till regeringens förslag minskas med 490 miljoner kronor för 2002, med 966 miljoner kronor för 2003 och med 1 183 miljoner kronor för 2004.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

Vi förordar en stor socialförsäkringsreform. Dagens socialförsäkring (utom föräldraförsäkringen) bör utformas som tre från statsbudgeten fristående försäkringar: en allmän pensionsförsäkring, en allmän sjukförsäkring (inklusive förtidspensionen) och en allmän arbetslöshetsförsäkring. Högsta nivån vid beräkning av SGI bör höjas till tio basbelopp. Vi anser att ett stort antal åtgärder bör vidtas för att bekämpa den ökade långtidsfrånvaron, bl.a. kraftigt ökade resurser till rehabilitering, samverkan mellan aktörerna genom FIN-SAM, förstärkt företagshälsovård samt rehabiliteringsgaranti innebärande att den sjukskrivne senast fyra veckor efter sjukskrivningen skall få en rehabiliteringsutredning genom försäkringskassans försorg.

Enligt vår uppfattning bör sjukförsäkringens kostnader för trafikolycksfall föras över till trafikförsäkringen

Med anledning av motion Fi20 yrkande 11 föreslår vi att riksdagen godkänner vad som anförts om en socialförsäkringsreform. Vidare föreslår vi med anledning av motion Fi20 yrkande 12 (delvis) ett tillkännagivande om en höjning av taket i bl.a. sjukförsäkringen.

Vi föreslår, i enlighet med motion Fi20 yrkande 4, att den preliminära ramen i förhållande till regeringens förslag minskas med 3 910 miljoner kronor för 2002, med 8 095 miljoner kronor för 2003 samt med 11 640 miljoner kronor för 2004.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Vi anser att inkomstprövningen av änkepensionerna måste tas bort och att tiden för omställningspensionen bör förlängas till tolv månader.

Vi föreslår, i enlighet med motion Fi20 yrkande 4, att den preliminära ramen i förhållande till regeringens förslag ökas med 970 miljoner kronor för 2002, med 1 210 miljoner kronor för 2003 samt med 1 350 miljoner kronor för 2004.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Vi förespråkar en familjepolitisk reform som ger mera makt och marginaler i barnfamiljernas vardag. Ett barnomsorgskonto med avdragsrätt för styrkta barnomsorgskostnader upp till 50 000 kronor bör införas. Enligt vår mening garanterar etableringsfrihet för privata alternativ i barnomsorgen (barnomsorgspeng) valfrihet mellan olika barnomsorgsformer med likvärdig kommunal subventionering.

Vi anser vidare, för att öka jämställdheten och förbättra kvinnors position på arbetsmarknaden, att ersättningen under mamma/pappamånaden skall utgöras av 90 % av den sjukpenninggrundande inkomsten. Dessutom bör taket för ersättning i föräldraförsäkringen höjas till tio basbelopp.

Vad som nu anförts om familjepolitiken bör riksdagen med bifall till motion Fi20 yrkande 23 ge regeringen till känna.

Med anledning av motion Fi20 yrkande 12 (delvis) föreslår vi ett tillkännagivande om höjda tak i bl.a. föräldraförsäkringen.

Vi föreslår, i enlighet med motion Fi20 yrkande 4, att den preliminära ramen i förhållande till regeringens förslag ökas med 2 400 miljoner kronor för 2002, med 1 945 miljoner kronor för 2003 samt med 1 920 miljoner kronor för 2004.

Socialavgifter

Enligt vår uppfattning bör arbetsgivaravgifterna stegvis sänkas med 5 procentenheter under budgetperioden. På sikt bör de emellertid sänkas ytterligare i syfte att sänka lönekostnaderna och få till stånd fler nyanställningar. Eftersom vi gör bedömningen att den största potentialen för nyföretagande och jobb finns i den privata tjänstesektorn bör hela sänkningen riktas mot denna del av ekonomin. En sådan åtgärd får störst betydelse för de små företagen, särskilt i de branscher där många kvinnor är verksamma.

Vad som anförts bör riksdagen med bifall till motion Fi20 yrkande 6 som sin mening ge regeringen till känna.